

สนค. ชี้ผลประชุม IMF–World Bank 2569 เศรษฐกิจโลกยังยืดหยุ่นแต่เผชิญความไม่แน่นอน ไทยมีโอกาสต่อยอดจากกระแส AI พร้อมผลักดัน SMEs ใช้ “Small AI”

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ ประเมินทิศทางเศรษฐกิจโลกจากการประชุมประจำปี IMF–World Bank 2569 ว่า เศรษฐกิจโลกยังมีความยืดหยุ่นและมีโอกาสเติบโต แม้เผชิญแรงกดดันจากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ต้นทุนพลังงาน ความเสี่ยงด้านการค้า และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี โดยการลงทุนด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่เปิดโอกาสให้ประเทศไทยต่อยอดการส่งออกและดึงดูดการลงทุน ขณะเดียวกัน ควรเร่งยกระดับผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SMEs ให้สามารถใช้ประโยชน์จาก AI ได้อย่างทั่วถึง ผ่านแนวคิด “Small AI” หรือ AI ที่ออกแบบมาเพื่อทำงานเฉพาะด้าน มีต้นทุนเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน เพื่อเพิ่มผลิตภาพ ลดต้นทุน และขยายโอกาสทางการค้าในระยะยาว เพื่อกระจายประโยชน์จากเทคโนโลยีสู่ผู้ประกอบการในวงกว้าง

นายณันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ผอ.สนค.) เปิดเผยว่า จากการประเมินผลการประชุมประจำปีของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และกลุ่มธนาคารโลก (World Bank Group) ประจำปี 2569 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 12–18 ตุลาคม 2569 ณ กรุงเทพมหานคร สะท้อนทิศทางเศรษฐกิจโลกที่ยังมีความยืดหยุ่น แต่เผชิญความไม่แน่นอนจากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ต้นทุนพลังงาน ความเสี่ยงด้านการค้า และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี โดย IMF คาดการณ์เศรษฐกิจโลกขยายตัวร้อยละ 3.1 ในปี 2569 และเร่งตัวขึ้นเป็นร้อยละ 3.4 ในปี 2570หนุนโดยแรงขับเคลื่อนสำคัญจากการลงทุนด้าน AI และโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี ซึ่งผลักดันให้การค้าโลกขยายตัวสูงถึงร้อยละ 8.3 ในช่วงปี 2566–2568 เปิดโอกาสให้ประเทศที่พร้อมปรับตัวสามารถเติบโตไปกับกระแสเทคโนโลยีนี้ได้

สำหรับไทยมีโอกาสได้รับประโยชน์จากการเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทาน AI โลก โดยไทยอยู่ในกลุ่ม 4 เศรษฐกิจที่มีการส่งออกอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์สำหรับ AI ต่อ GDP สูงที่สุด ร่วมกับเกาหลีใต้ มาเลเซีย และได้หวั่นสะท้อนศักยภาพของไทยในฐานะฐานการผลิตสำคัญของห่วงโซ่อุปทานเทคโนโลยีโลก อย่างไรก็ตาม IMF คาดการณ์ GDP ไทย ปี 2569 และ 2570 เติบโตที่ร้อยละ 2.1 ซึ่งยังมีช่องว่างในการยกระดับการเติบโตเมื่อเทียบกับศักยภาพของประเทศและเศรษฐกิจในภูมิภาค ดังนั้น ไทยจึงควรต่อยอดจุดแข็งด้านการผลิตและการส่งออก ควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาสินค้าและบริการให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น และกระจายตลาดส่งออกให้หลากหลาย เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าระดับภูมิภาคและระดับโลก

ในด้านการส่งออกและการลงทุนจากต่างประเทศ นายณันทพงษ์ กล่าวว่า ไทยได้รับแรงขับเคลื่อนจากการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและกระแส AI ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง สะท้อนผ่านการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้อง ในช่วงเดือนกันยายน 2569 อาทิ เครื่องโทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบขยายตัวร้อยละ 117.5 (ขยายตัวต่อเนื่อง 16 เดือน) เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบร้อยละ 59.4 (ขยายตัวต่อเนื่อง 30 เดือน) แผงวงจรไฟฟ้าร้อยละ 45.9 (ขยายตัวต่อเนื่อง 4 เดือน) เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ ขยายตัวร้อยละ 34.8 (ขยายตัวต่อเนื่อง 10 เดือน) และ หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบร้อยละ 32.2 (ขยายตัวต่อเนื่อง 24 เดือน) สะท้อนโอกาสของไทยในห่วงโซ่อุปทานเทคโนโลยีโลก

สอดคล้องกับมูลค่าเงินลงทุนจริงของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับ AI อาทิ การผลิตอุปกรณ์รับส่งสัญญาณด้วยแสง แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ (PCB) อุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล (HDD) เครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ และโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2569 ซึ่งมีมูลค่าสูงกว่า 127,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณครึ่งหนึ่งของเงินลงทุนจริงทั้งหมดในช่วงเวลานี้ และเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าจากปีก่อน ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนความสนใจลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย อย่างไรก็ตาม การทำให้โอกาสดังกล่าวเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจในวงกว้าง จำเป็นต้องส่งเสริมการเชื่อมโยงการลงทุนกับผู้ประกอบการไทย การพัฒนาทักษะบุคลากร และการเพิ่มขีดความสามารถของ SMEs ให้สามารถเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานและได้รับประโยชน์จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีได้มากขึ้น

ประเด็นสำคัญจากการประชุมคือแนวคิด “Small AI: More and Better Jobs” ที่ธนาคารโลกผลักดันเพื่อส่งเสริมการนำ AI ที่มีต้นทุนเหมาะสม ใช้งานง่าย และตอบโจทย์เฉพาะด้าน มาเพิ่มผลิตภาพและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้เข้าถึงได้ในวงกว้าง แนวคิดดังกล่าวมีความสำคัญต่อประเทศไทย โดยเฉพาะ SMEs ซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านเงินทุน บุคลากร และการเข้าถึงเทคโนโลยี การนำ Small AI มาใช้จึงไม่จำเป็นต้องเริ่มจากการลงทุนในระบบขนาดใหญ่ แต่สามารถเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลตลาด การคาดการณ์ความต้องการสินค้า การจัดการคำสั่งซื้อ การพัฒนาข้อมูลผลิตภัณฑ์ และการสื่อสารกับลูกค้าต่างประเทศ แนวทางดังกล่าวสามารถต่อยอดสู่การยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน เกษตรกรรมรายย่อย บริการสุขภาพ การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมการผลิตที่สร้างมูลค่าเพิ่ม โดยช่วยลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ และเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยเข้าถึงตลาดและลูกค้าได้กว้างขึ้น

ในส่วนของแนวทางส่งเสริมและผลักดันให้ผู้ประกอบการใช้ Small AI ของกระทรวงพาณิชย์ สามารถดำเนินการ 3 ด้าน ได้แก่ (1) ส่งเสริมการใช้ AI ใน SMEs: สนับสนุนเครื่องมือที่เข้าถึงง่ายและมีต้นทุนเหมาะสม พร้อมให้ความรู้ด้านการตลาด การวิเคราะห์ข้อมูล และการค้าดิจิทัล เช่น การใช้ Small AI ในภาคเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (2) พัฒนาผู้ประกอบการไทยที่สร้าง Small AI: เชื่อมโยงผู้พัฒนาเทคโนโลยีไทยกับ SMEs เพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจและการค้า เช่น AI สำหรับประเมินผลผลิตและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวในภาคการเกษตร AI สำหรับวางแผนการผลิตและคาดการณ์วัตถุดิบที่ต้องใช้ในโรงงานแปรรูปและผู้ผลิต AI สำหรับวางแผนการจัดส่งและจัดการสินค้าคงคลังของผู้ขนส่ง/ผู้กระจายสินค้า AI สำหรับวิเคราะห์ความต้องการตลาดและประสานคำสั่งซื้อของผู้ส่งออก/ผู้ซื้อในต่างประเทศ และ (3) ใช้ Small AI เชื่อมโยงข้อมูลตลาดกับห่วงโซ่อุปทาน: ผ่านข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับตลาดเป้าหมาย พฤติกรรมผู้บริโภค และมาตรการทางการค้า พร้อมเชื่อมโยงผู้ประกอบการกับผู้นำเข้าและช่องทางจำหน่ายในต่างประเทศ เพื่อวางแผนการทำธุรกิจและสร้างรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการของไทย

นายณัฏฐพงษ์ กล่าวทิ้งท้ายว่า การต่อยอดประเด็นจากการประชุม IMF-World Bank ควรเชื่อมโยงข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคเข้ากับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการไทยที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยใช้ประโยชน์จาก Small AI อย่างทั่วถึงและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อลดต้นทุนของ SMEs เข้าถึงตลาดใหม่ เชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืน